LM-011/2025

Sylgrishjal 2.

Gunnvá Ellendersen

Fra: Andreas Sjóvará
Sendt: 22. juli 2025 14:11
Til: Elsa Magnussen
Cc: Løgmálaráðið; Bjørgfríð Ludvig; Jan Simonsen
Emne: SV: Til ummælis: uppskot til løgtingslóg um sterilisatión og kastratión

Til Løgmálaráðið

Takk fyri møguleikan at viðmerkja uppskot til løgtingslóg um sterilisatión og kastratión.

Heilsumálaráðið hevur viðgjørt uppskotið og hevur hesar viðmerkingar:

Sambært §§ 2 og 15 í uppskotinum er ásett eitt bústaðarkrav fyri persónar, sum ynskja at steriliserast ella kastrerast.

Í viðmerkingunum stendur, at hetta vil siga, at viðkomandi skal vera skrásettur í Landsfólkayvirlitinum sum búsitandi í Føroyum.

Í kunngerð nr. 41 frá 27. apríl 2009 um gjald fyri sjúkrahúsviðgerð, sum seinast broytt við kunngerð nr. 15 frá 3. mars 2020 stendur millum annað:
"§ 6. Persónar, sum í útbúgvingarørindum ella í sambandi við almannagagnligt arbeiði eru búsitandi uttanfyri Føroyar, sum eru í Føroyum, og sum frammanundan fráflyting úr Føroyum hava verið skrásettir í fólkayvirlitinum í minsta lagi 5 ár tilsamans hava, eftir ávísing frá lækna, rætt til ókeypis veitingar og viðgerð í føroyska sjúkrahúsverkinum eftir somu treytum, sum eru galdandi fyri persónar, sum eru búsitandi í Føroyum. [...]"

Fyri at tað verður gjørt enn greiðari hjá teimum, sum skulu umsita reglurnar í uppskotinum, kann Løgmálaráðið umhugsa at nágreina í uppskotinum, at bústaðarkravið, sambært §§ 2 og 15 í uppskotinum, er galdandi uttan mun til ásetingar í sjúkrahúslógini, undir hesum í omanfyrinevndu kunngerð.

Vinarliga

Andreas Sjóvará
Fulltrúi

73 40 15
@ andreas.sjovara@hmr.fo

HEILSUMÁLARÁÐIÐ
Ministry of Health

Heilsumálaráðið
30 40 50
@ www.hmr.fo

Fra: Elsa Magnussen <Elsam@lmr.fo>
Sendt: 1. juli 2025 14:36
Til: Fiskimálaráðið Journal <fisk@fisk.fo>; Heilsumálaráðið <hmr@hmr.fo>; Journalin hjá LMS <journalin@tinganes.fo>; Barna- og útbúgvingarmálaráðið <bumr@bumr.fo>; Umhvørvismálaráðið

LM-011/2025

<umhvorvi@umhvorvi.fo>; VMR-Journal <uvmr-journal@uvmr.fo>; Almanna- og mentamálaráðið <ammr@ammr.fo>; Familjufyrisitingin <famf@famf.fo>; Føroya Kærustovnur <fks@fks.fo>; ella@ls.fo; ls@ls.fo; politi@politi.fo; srfelag@gmail.com; amnesty@amnesty.fo; megd@megd.fo; mail@psykolog.fo; AV Almannaverkið <av@av.fo>; Javnstøðunevndin <javnstoda@javnstoda.fo>; Fíggjarmálaráðið <fmr@fmr.fo>; Etiskaradid <er@er.fo>; marjusdam@gmail.com; Jan Rasmussen <JanRa@ls.fo>; ljm.foroya@gmail.com; Gigni <gigni@gigni.fo>; mammuhjalpin@mammuhjalpin.fo; provita@provita.fo; frittvalfo@gmail.com; foe@stps.dk
Emne: Til ummælis: uppskot til løgtingslóg um sterilisatión og kastratión

Góðan dag

Við hesum verður uppskot til løgtingslóg um sterilisatión og kastratión sent tykkum til ummælis.

Sterilisatión, sum ikki krevur loyvi
Skotið verður upp, at persónar, sum hava fylt 25 ár, og sum eru førir fyri at skilja týdningin av inntrivinum, hava rætt til at verða steriliseraðir. Tað er tí ikki neyðugt við loyvi fyri at verða steriliseraður. Harafturat verður skotið upp at áseta eina kravda umhugsunartíð fyri fólk millum 25 og 30 ár, soleiðis at hesi ikki kunnu verða steriliseraði fyrr enn 6 mánaðir eftir, at viðgerðartilboð er givið.

Sterilisatión, sum krevur loyvi
Fólk, sum eru yngri enn 25 ár, og fólk, sum orsakað av t.d. menningartarni ella sálarsjúku, ikki eru før fyri at skilja týdningin av inntrivinum, kunnu undir nærri ásettum treytum verða steriliseraði við loyvi frá einum samráði.

Samráðið verður mannað við einum løgfrøðingi, einum serlækna í psykiatri og einum sosialráðgeva.

Loyvi kann verða givið, um týðandi vandi er fyri arvaligum sjúkum, um umsøkjarin og makin ikki eru før fyri at taka sær av einum barni, um týðandi vandi er fyri, at umsøkjarin ikki megnar at fullføra viðgongutíðina, ella at eitt barn ikki verður lívført. Somuleiðis verður skotið upp, at loyvi kann verða givið til sterilisatión osakað av sosialum umstøðum.

Avgerðir hjá samráðnum kunnu kærast til Føroya Kærustovn.

Ráðgeving og stuðulssamrøða
Skotið verður upp, at fólk, sum ikki eru før fyri at skilja týdningin av inntrivinum, skulu hava í boði ráðgeving og stuðulssamrøðu frá seksualvegleiðara ella sosialráðgeva.

Endamálið er at stuðla viðkomandi í at taka eina avgerð á væl upplýstum grundarlagi og at stuðla viðkomandi í at geva kunnað samtykki.

Eingin heimild er fyri at fremja eina sterilisatión undir tvingsli.

Kastratión
Skotið verður upp, at kastratión bara kann verða framd við loyvi frá samráðnum. Loyvi verður bara givið, um kynstráanin setir viðkomandi í vanda fyri at fremja brotsgerðir ella førir við sær álvarsligar sálarligar sjúkur ella sosiala skerjan. Ein frágreiðing frá Rættarlæknaráðnum skal fyriliggja.

Skotið upp, at loyvi ikki kann verða givið til kastratión av persóni undir 25 ár. Hetta broytir galdandi lóg soleiðis, at aldursmarkið verður broytt frá at vera 21 ár til at vera 25 ár.

Sambært galdandi lóg er heimild fyri at geva loyvi til kastratión av persónum undir 18 ár, um heilt serligar orsøkir tala fyri tí. Skotið verður upp, at heimildin fyri at veita undantak, um heilt serligar orsøkir tala fyri tí, verður strikað.

Møguligar viðmerkingar kunnu sendast Løgmálaráðnum á teldupost lmr@lmr.fo í seinasta lagi fríggjadagin 8. august 2025.

Vinarliga / Kind regards

LM-011/2025

Elsa Magnussen
Fulltrúi / Head of Section
Mobile: +298 73 40 58
elsam@lmr.fo

LØGMÁLARÁÐIÐ
Ministry of Justice

Løgmálaráðið
Gongin 7
Postrúm 377
FO-110 Tórshavn

+298 35 80 80
www.lmr.fo